

Anonimizált változat

Fordítás

C-741/21 – 1

C-741/21. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

Benyújtás napja:

2021. december 1.

Előterjesztő bíróság:

Landgericht Saarbrücken (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. november 22.

Felperes:

GP

Alperes:

juris GmbH

[omissis]

**LANDGERICHT SAARBRÜCKEN (saarbrückeni regionális bíróság,
Németország)**

5. sz. polgári tanács

VÉGZÉS

GP, [omissis] Duisburg,

felperes

[omissis]

és

a juris GmbH Juristisches Informationssystem für die Bundesrepublik Deutschland [omissis] Saarbrücken,

alperes

[omissis]

között folyamatban lévő jogvitában

a Landgericht Saarbrücken (saarbrückeni regionális bíróság) 5. sz. polgári tanácsa

[omissis] [a tanács tagjai]

a következőképpen határozott:

I.

A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendeletének (általános adatvédelmi rendelet, a továbbiakban: GDPR) VIII. fejezetének, különösen 82. cikkének értelmezése céljából az EUMSZ 267. cikk alapján a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

1. A GDPR (85) preambulumbekzdésére és a (146) preambulumbekzdésének harmadik mondatára tekintettel akként kell-e értelmezni a GDPR 82. cikkének (1) bekezdésében foglalt nem vagyoni kár fogalmát, hogy az a védett jogi helyzet egyéb hatásaitól és mértékétől függetlenül kiterjed annak bármilyen megsértésére?
2. Kizárja-e a GDPR 82. cikkének (3) bekezdése szerinti kártérítési kötelezettséget, ha az adott esetben a jogsértés a GDPR 29. cikke értelmében vett irányítás alatt eljáró személy mulasztásából ered?
3. A nem vagyoni kártérítés meghatározása során figyelembe vehetők-e, vagy figyelembe kell-e venni a GDPR 83. cikkében, különösen pedig a 83. cikkének (2) bekezdésében és (5) bekezdésében meghatározott mérlegelési szempontokat?
4. A kártérítést minden egyes jogsértésre vonatkozóan külön-külön kell-e meghatározni, vagy több – legalábbis hasonló – jogsértés szankcionálható-e olyan összesített kártérítéssel, amelyet nem az egyes kártérítési összegek összeadásával állapítanak meg, hanem amely egy átfogó értékelésen alapul?

II.

2

[omissis] [az eljárás felfüggesztése az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek az Európai Unió Bírósága elé történő előterjesztése miatt]

Indokolás

A. Az alapeljárás tárgya

- 1 A Németországban egyéni ügyvédként tevékenykedő felperes a jogi adatbázist üzemeltető alperes ügyfele volt. Miután az alperes a felperes kérelmére közölte, hogy a felperes személyes adatait közvetlen üzletszerzési céllal is kezelte, a felperes a 2018. november 6-i levelében visszavonta az alperesnek a kutatási célú, a meghatározott tartalmakról és rendezvényekről e-mailben és/vagy telefonon történő tájékoztatásával kapcsolatban adott, valamint minden más esetleges hozzájárulását. Ezen túlmenően megtiltotta a személyes adatainak marketing céllal történő kezelését (kivéve az általa továbbra is igényelt hírlevél kiküldéséhez szükséges adatkezelést [omissis] [a hírlevél neve]).
- 2 2019 januárjában a felperes postai úton, az ügyvédi iroda címére, de személyesen neki címezve megkapta az alperes két, mindkét esetben 2019. január 18-i reklámanyagát. A felperes erre reagálva, mellékelve a 2018. november 6-i tiltakozó nyilatkozatát közölte, hogy a reklámanyag megküldésével a személyes adatainak jogellenes kezelése valósult meg, és erre tekintettel a GDPR 82. cikke szerinti kártérítési igénygel élt. 2019. május 3-án az alperes további reklámanyagot küldött a felperesnek, amelyre a felperes 2019. május 15-i levelében ismét – immár bírósági végrehajtó útján – közölte tiltakozó nyilatkozatát.
- 3 Az említett reklámanyagok mindegyike tartalmazott egy, az alperes által „személyes tesztkódnak” nevezett, egyedi, tíz számjegyből álló, nyomtatott kódot, összekötve egy, a címzettnek szóló felszólítással, miszerint e kódot adja meg az alperes megadott internetes oldalán. 2019. június 7-én a felperes egy közjegyzővel megnyitotta a 2019. május 3-i reklámanyagban feltüntetett internetes oldalt és megadta a személyes tesztkódját, amelyre megjelent az alperes termékeihez kapcsolódó rendelési adatlap a felperes személyes adataival.
- 4 A felperes álláspontja szerint az alperes jogellenesen kezelte személyes adatait, amellyel megsértette az Alapjogi Charta 8. cikkéből eredő jogait tekintettel arra, hogy ezáltal elvesztette a személyes adatai feletti rendelkezés lehetőségét. Az alperes ezért szerinte a GDPR 82. cikkének (1) bekezdése alapján, minden további (a jogsértés hatásaival és mértékével kapcsolatos) feltétel nélkül vagyoni kár (a bírósági végrehajtó és a jegyző költségei) és nem vagyoni kár megtérítésére köteles.
- 5 Az alperes kizárja a felelősségét arra hivatkozással, hogy a tiltakozó nyilatkozatok feldolgozására megfelelő eljárást vezetett be és, hogy a nyilatkozat megkésett figyelembe vétele arra vezethető vissza, hogy egy alkalmazottja az utasítással ellentétesen járt el, illetve, hogy a nyilatkozatot – miután a reklámanyag már

kiküldés alatt állt – csak aránytalanul nagy erőfeszítéssel lehetett volna figyelembe venni.

Az alperes véleménye szerint önmagában a GDPR 21. cikkének (3) bekezdése szerinti kötelezettség megszegése nem eredményez a GDPR 82. cikke értelmében vett kárt.

B. Vonatkozó jogi rendelkezések

I. Uniós jog

A 2016/679 rendelet – általános adatvédelmi rendelet (GDPR)

6 82. cikk

A kártérítéshez való jog és a felelősség

(1) Minden olyan személy, aki e rendelet megsértésének eredményeként vagyoni vagy nem vagyoni kárt szenvedett, az elszenvedett kárért az adatkezelőtől vagy az adatfeldolgozótól kártérítésre jogosult.

(2) Az adatkezelésben érintett valamennyi adatkezelő felelősséggel tartozik minden olyan kárért, amelyet az e rendeletet sértő adatkezelés okozott. Az adatfeldolgozó csak abban az esetben tartozik felelősséggel az adatkezelés által okozott károkért, ha nem tartotta be az e rendeletben meghatározott, kifejezetten az adatfeldolgozókat terhelő kötelezettségeket, vagy ha az adatkezelő jogszerű utasításait figyelmen kívül hagyta vagy azokkal ellentétesen járt el.

(3) Az adatkezelő, illetve az adatfeldolgozó mentesül az e cikk (2) bekezdése szerinti felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt előidéző eseményért őt semmilyen módon nem terheli felelősség.

[...]

7 83. cikk

A közigazgatási bírságok kiszabására vonatkozó általános feltételek

[...]

(2) A közigazgatási bírságokat az adott eset körülményeitől függően az 58. cikk (2) bekezdésének a)–h) és j) pontjában említett intézkedések mellett vagy helyett kell kiszabni. Annak eldöntésekor, hogy szükség van-e közigazgatási bírság kiszabására, illetve a közigazgatási bírság összegének megállapításakor minden egyes esetben kellőképpen figyelembe kell venni a következőket:

- a) a jogsértés jellege, súlyossága és időtartama, figyelembe véve a szóban forgó adatkezelés jellegét, körét vagy célját, továbbá azon érintettek száma, akiket a jogsértés érint, valamint az általuk elszenvedett kár mértéke;
- b) a jogsértés szándékos vagy gondatlan jellege;
- c) az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó részéről az érintettek által elszenvedett kár enyhítése érdekében tett bármely intézkedés;
- d) az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó felelősségének mértéke, figyelembe véve az általa a 25. és 32. cikk alapján foganatosított technikai és szervezési intézkedéseket;
- e) az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó által korábban elkövetett releváns jogsértések;
- f) a felügyeleti hatósággal a jogsértés orvoslása és a jogsértés esetlegesen negatív hatásainak enyhítése érdekében folytatott együttműködés mértéke;
- g) a jogsértés által érintett személyes adatok kategóriái;
- h) az, ahogyan a felügyeleti hatóság tudomást szerzett a jogsértésről, különös tekintettel arra, hogy az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó jelentette-e be a jogsértést, és ha igen, milyen részletességgel;
- i) ha az érintett adatkezelővel vagy adatfeldolgozóval szemben korábban – ugyanabban a tárgyban – elrendelték az 58. cikk (2) bekezdésében említett intézkedések valamelyikét, a szóban forgó intézkedéseknek való megfelelés;
- j) az, hogy az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó tartotta-e magát a 40. cikk szerinti jóváhagyott magatartási kódexekhez vagy a 42. cikk szerinti jóváhagyott tanúsítási mechanizmusokhoz; valamint
- k) az eset körülményei szempontjából releváns egyéb súlyosbító vagy enyhítő tényezők, például a jogsértés közvetlen vagy közvetett következményeként szerzett pénzügyi haszon vagy elkerült veszteség.

(3) Ha egy adatkezelő vagy adatfeldolgozó egyazon adatkezelési művelet vagy egymáshoz kapcsolódó adatkezelési műveletek tekintetében – szándékosan vagy gondatlanságból – e rendelet több rendelkezését is megsérti, a bírság teljes összege nem haladhatja meg a legsúlyosabb jogsértés esetén meghatározott összeget.

[...]

(5) Az alábbi rendelkezések megsértését – a (2) bekezdéssel összhangban – legfeljebb 20 000 000 EUR összegű közigazgatási bírsággal, illetve a vállalkozások esetében az előző pénzügyi év teljes éves világpiaci forgalmának

legfeljebb 4 %-át kitevő összeggel kell sújtani, azzal, hogy a kettő közül a magasabb összeget kell kiszabni:

a) az adatkezelés elvei – ideértve a hozzájárulás feltételeit – az 5., 6., 7. és 9. cikknek megfelelően;

b) az érintettek jogai a 12–22. cikknek megfelelően;

[...]

8 (85) preambulumbekzdés

Az adatvédelmi incidens megfelelő és kellő idejű intézkedés hiányában fizikai, vagyoni vagy nem vagyoni károkat okozhat a természetes személyeknek, többek között a személyes adataik feletti rendelkezés elvesztését vagy a jogaik korlátozását, a hátrányos megkülönböztetést, a személyazonosság-lopást vagy a személyazonossággal való visszaélést, a pénzügyi veszteséget, az álnevesítés engedély nélküli feloldását, a jó hírnév sérelmét, a szakmai titoktartási kötelezettség által védett személyes adatok bizalmas jellegének sérülését, illetve a szóban forgó természetes személyeket sújtó egyéb jelentős gazdasági vagy szociális hátrányt. [...]

9 (146) preambulumbekzdés

Az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó az e rendeletet sértő adatkezelés miatt okozott kárt köteles megtéríteni. Az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót a kártérítési kötelezettség alól abban az esetben mentesíteni kell, ha bizonyítja, hogy a kár bekövetkeztéért őt semmilyen felelősség nem terheli. A kár fogalmát a Bíróság ítélezési gyakorlatának fényében tágan kell értelmezni, mégpedig oly módon, hogy az teljes mértékben tükrözze e rendelet célkitűzéseit. Ez nem érinti a más uniós vagy tagállami jog megsértéséből eredő károkkal kapcsolatos esetleges kártérítési igényeket. [...]

Az érintetteket az őket ért kárért teljes és tényleges kártérítés illeti meg. [...]

II. Német jog

Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BGB)

10 823. § Kártérítési kötelezettség

(1) Aki szándékosan vagy gondatlanságból jogellenesen megsérti más életét, testi épségét, egészségét, szabadságát, tulajdonát vagy bármely más jogát, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni.

(2) Ugyanez a kötelezettség terhel minden olyan személyt, aki megsérti a másik személy védelmét szolgáló törvényt. Ha a törvényben foglaltak szerint a törvény

vétlenül is megsérthető, a kártérítési kötelezettség kizárólag vétkesség esetén áll fenn.

11 253. § Nem vagyoni kár

(1) vagyoni kárnak nem minősülő kár esetén csak a törvényben meghatározott esetekben követelhető pénzbeli kártérítés.

(2) Ha a testi épség, egészség, szabadság vagy a szexuális önrendelkezés megsértése miatt kell kártérítést fizetni, vagyoni kárnak nem minősülő kár esetén is követelhető méltányos pénzbeli kártérítés.

C. Értelmezési kételyek

I. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés

- 12 A GDPR 82. cikkének (1) bekezdése a kártérítési igény feltételeiként a rendelet megsértését, valamely vagyoni vagy nem vagyoni kár bekövetkezését, valamint a jogsértés és a kár közötti okozati összefüggést határozza meg.

A felperes kizárólag arra a tényre alapozza keresetét, hogy adatait a tiltakozó nyilatkozata ellenére kezelték; ezáltal sérült – az Alapjogi Charta 8. cikkében nevesített és a GDPR által pontosított – azon joga, hogy személyes adatai felett rendelkezessen.

- 13 Mindezek alapján adódik a kérdés, hogy már önmagában a GDPR megsértése megalapozhatja-e a kárt anélkül, hogy bármely más jogi helyzet is sérülne. Ez az eset akkor állhatna fenn, ha a GDPR megsértett rendelkezése az érintettnek valamely szubjektív jogot biztosítana. Amennyiben a rendelet megsértése – így akár önmagában a 6. cikkének (1) bekezdése szerinti jogellenes adatkezelés vagy a 21. cikkének (3) bekezdése szerinti tiltakozás figyelmen kívül hagyása – és a kár bekövetkezése is megvalósulna, nem lenne szükséges további megállapításokra arra vonatkozóan, hogy egyéb jogi helyzet is érintett-e.

- 14 Tisztázni kell továbbá, hogy a védett jogi helyzet bármely sérelme elegendő-e a kártérítési igény megalapozásához.

A német jog alapján már a GDPR hatályba lépése előtt is lehetőség volt nem vagyoni kártérítés megállapítására adatvédelmi jogsértések miatt. Az adatvédelmi jogsértések ugyanis az általános személyiségi jog megsértését is jelenthetik, amely a BGB 823. § (1) bekezdése, 253. §-a, valamint az EJEE 8. cikke szerinti kártérítési igényt is megalapozhatja. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azonban az általános személyiségi jog megsértése csak akkor vezet pénzbeli kártérítés iránti igényhez, ha súlyos beavatkozásról van szó, és a sérelem más módon nem kompenzálható kielégítően (BGH, 2017. 11. 14-i ítélet, VI ZR

534/15; BGH, 2013.12.17-i ítélet, VI ZR 211/12); ezzel szemben alkotmányjogi kételyek nem merültek fel (BVerfG, 2017. 04. 02-i végzése, 1 BvR 2194/15).

- 15 Kérdéses, hogy hasonló korlátozások vonatkoznak-e a GDPR 82. cikkének (1) bekezdésében meghatározott nem vagyoni károk megtérítése iránti igényre is.

A GDPR (146) preambulumbekzdésének harmadik és hatodik mondatára tekintettel feltételezhető, hogy a GDPR 82. cikkének (1) bekezdése értelmében vett kár fogalmát tágan kell értelmezni, ráadásul a (85) preambulumbekzdése a személyes adatok feletti rendelkezés elvesztését kifejezetten kárként nevesíti.

A (85) preambulumbekzdés másrészt „egyéb jelentős gazdasági vagy szociális hátrányt” említ, amely arra utalhat, hogy a kisebb károk kizártak a kártérítés köréből.

II. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés

- 16 A GDPR 82. cikkének (1) bekezdésének szövege szerint a kártérítési igény nem feltételezi az adatkezelő, illetve az adatfeldolgozó vétkességét, ami arra utalhat – tekintettel a GDPR 82. cikkének (3) bekezdésére is, amely szerint az adatkezelő mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt előidéző eseményért őt semmilyen módon nem terheli felelősség –, hogy a vétkességet vélelmezni kell.
- 17 A rendelkezésből ugyanakkor nem derül ki, hogy milyen konkrét követelményeket kell támasztani e bizonyítással szemben, így nyitott kérdés különösen, hogy a „felelősség” kifejezés alatt szándékosságot vagy gondatlanságot kell-e érteni és, hogy a „semmilyen módon” megfogalmazás milyen jelentéssel bír.
- 18 Mindezek alapján jelentősége van annak a kérdésnek, hogy mentesül-e az adatkezelő a felelősség alól, amennyiben egy alkalmazott mulasztására – jelen esetben arra, hogy a tiltakozás rendszeren történő átvezetése kifejezett utasítás ellenére maradt el – hivatkozik. A GDPR 82. cikke (3) bekezdésének ilyen irányú értelmezése ugyanakkor a GDPR 82. cikke (1) bekezdésének nem elhanyagolható korlátozásához vezethetne, ha az adatkezelő valamely alkalmazottjának hibás magatartására hivatkozással kibújhatna a felelősség alól. A „semmilyen módon” tényállási elem akár korrekciós jellegűnek is tekinthető lenne, nem egyértelmű azonban, hogy milyen feltételeknek kell e tekintetben teljesülnie.

III. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdés

- 19 E kérdés arra irányul, hogy a kártérítés mértéke milyen feltételek alapján állapítható meg, így különösen, hogy léteznek-e a GDPR szerinti egységes szempontok vagy a kártérítés mértékét a mindenkori tagállami rendelkezések alapján kell meghatározni.

- 20 Habár a GDPR 83. cikke a közigazgatási bírságok kiszabásáról szól, az abban felsorolt mérlegelési szempontok a nem vagyoni károkért járó kártérítések meghatározásához is megfelelőnek és hatékonynak tűnnek. E feltételek egységes alkalmazása ráadásul valamennyi tagállamban érvényt szerezne a tényleges kártérítés követelményének (a (146) preambulumbekkezdés) is. Jelen előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés azért is különös jelentőséggel bír, mert a GDPR 83. cikkének (5) bekezdése szerint bizonyos jogsértéseknél (így többek között a GDPR 6. és 21. cikkének megsértése esetén) a vállalkozás piaci forgalmát kell alapul venni a közigazgatási bírság összegének meghatározásához.

IV. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdés

- 21 Az alapügyben annak ellenére került sor közvetlen üzletszerzés céljából történő többszöri adatkezelésre, hogy a felperes az ellen többször is tiltakozott.
- 22 Ez alapján adódik a kérdés, hogy a GDPR rendelkezéseinek minden egyes megsértését külön-külön kell-e kezelni és szankcionálni, vagy – legalábbis több hasonló jogsértés esetén – egy teljes kártérítést kell-e meghatározni. Végül felmerül a kérdés, hogy a teljes kártérítés kiszámításához minden egyes jogsértés után kell-e egy adott összeget megállapítani, majd azokat – az egyes összegek összeadásával – összeszámítani, vagy egy átfogó összehasonlító értékelés alapján kell-e kiszámítani a teljes kártérítés összegét.

V. Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

- 23 Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata eddig nem tisztázta kimerítően a GDPR 82. cikke szerinti kártérítési igényt, annak egyes feltételei közvetlenül a GDPR-ből sem vezethetők le, különösen nem tűnik ki közvetlenül a GDPR-ből a relevancia hiányára utaló jellemző sem, ezért a fenti kérdések tisztázása érdekében indokoltnak tűnik az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztése (BVerfG, 2021. 01. 14., 1 BvR 2853/19).
- 24 Az osztrák Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság, Osztrák Köztársaság) 2021. április 5-i végzésével már előterjesztett a GDPR 82. cikkére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelmet az Európai Unió Bíróságához. Ez azonban nem zárja ki a jelen kérelmet, mivel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések ugyanezen témakört csak részben érintik.

[omissis] [aláírás]